

สมดังสุภาวชิตที่มานิ สุตตันตปิฎก สยุตตนิทาย มหาวารวรรค ว่า

มณาโป โหติ ขนติโก

ผู้มีความอดทน ย่อมเป็นที่ชอบใจ (ของคนอื่น).

อธิบายความว่า ผู้อดทน คือ ผู้ที่มีจิตใจเข้มแข็งมั่นคงไม่หวั่นไหวทั้งทางกายและจิตใจ

ได้แก่...ผู้อดทนต่อความลำบากตรากตรำอดทนต่อทุกขเวทนาและอดทนต่อความเจ็บใจที่เข้ามา

กระทบขยันทันเพียรประกอบกรงานอันชอบยอมจะประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและ

การศึกษาแม้จะถูกอารมณ์ที่ไม่น่าปรารณาน่าพอใจกระทบเข้าก็อดทนไว้ได้ผู้มีขันติดังกล่าวยอม

เป็นที่รักใคร่ของคนโดยทั่วไปเพราะเหตุที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อทุกๆคน การรักษาปกติภาวะของ

ตนไว้ ไม่ว่าจะถูกลสิ่งใดมากระทบ ภาวะนั้นก็จะไม่หวั่นไหวไปกับสิ่งนั้น ผู้มีความอดทน คือ ผู้ที่มีจิตใจ

ที่เข้มแข็ง มั่นคง ทั้งทางกายและจิตใจ เช่นผู้ที่อดทนต่อความโกรธได้ อดทนต่อความลำบากได้ ไม่ว่าจะ

อะไรที่ไม่ดีมากระทบต่อเขา เขาก็จะไม่หวั่นไหวโอนเอียงไปตามสิ่งนั้น ๆ โดยส่วนใหญ่ผู้ที่มีความ

อดทนสูง มักจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ง่าย เพราะเมื่อเขามีความอดทน เขาก็จะนำตน

ผ่านทุกอุปสรรคไปได้ ไม่รู้สึกท้อแท้ มักเป็นผู้ที่ไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ เมื่อตั้งใจจะทำสิ่งใดแล้ว เขาจะ

เพียรพยายาม อดทนทำสิ่งนั้นสำเร็จไปได้ในที่สุด เกิดเป็นมนุษยธรรมทุกขุทรมานกับปัญหาต่างๆ

เพื่อให้มีภูมิคุ้มกันต่อสู้กับสิ่งต่างๆ ต้องช่วยเหลือตัวเองให้ได้ก่อน หากช่วยไม่ได้จริงๆจึงต้องพึ่งพา

อาศัยคนอื่น ผู้ที่อดทนได้ย่อมเป็นที่รักที่ชอบใจของคนอื่น ไม่ว่าจะเราจะอยู่ในสถานะไหน

	<p>สมตั้งสภาชีวิตที่มาใน สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค ว่า</p>
	<p>ททโต ปุณฺณํ ปวทุตฺติ.</p>
	<p>เมื่อให้ บุญก็เพิ่มขึ้น.</p>
	<p>อธิบายความว่า การทำบุญด้วยการให้ทานนั้นจะได้ผลสมบูรณ์จะต้องประกอบด้วยส่วน</p>
	<p>สำคัญหกประการคือมีความบริสุทธิ์ทั้งฝ่ายให้ที่เรียกว่าทายกและฝ่ายรับที่เรียกว่าปฏิคาหก ความ</p>
	<p>ว่า “ทักษิณาทานอันประกอบด้วยองค์หกประการของทายก(ผู้ให้ทาน) สามประการ และองค์ของ</p>
	<p>ปฏิคาหก(ผู้รับทาน)สามประการคือองค์สามของทายกได้แก่ ทายกในศาสนานี้คือ (๑) ก่อนให้ทาน</p>
	<p>เป็นผู้ดีใจ (๒) กำลังให้ทานอยู่ยอมยั้งจิตให้เลื่อมใส (๓) ครั้นให้ทานแล้วยอมปลื้มใจ นี่คือองค์ของ</p>
	<p>ทายกประการ ส่วนองค์สามของปฏิคาหกนั้นแสดงไว้ว่า “ดูกรภิกษุทั้งหลาย ปฏิคาหกในศาสนานี้</p>
	<p>(๑) เป็นผู้ปราศจากราคะหรือปฏิบัติเพื่อกำจักราคะ (๒) เป็นผู้ปราศจากโทสะหรือปฏิบัติเพื่อกำจัด</p>
	<p>โทสะ (๓) เป็นผู้ปราศจากโมหะหรือปฏิบัติเพื่อกำจัดโมหะ นี่คือองค์สามประการของปฏิคาหก หาก</p>
	<p>ผู้ให้และผู้รับประกอบด้วยคุณครบถ้วนการให้ทานนั้นก็ได้ผลเต็มที่ ในทานสูตรพระพุทธเจ้าจึงสรุปไว้</p>
	<p>ว่า ทายกก่อนแต่จะให้ทานเป็นผู้ดีใจ กำลังให้ทานอยู่ยอมยั้งจิตให้เลื่อมใสบุญย่อมเจริญแก่ผู้ให้ แต่-</p>
	<p>หากก่อนจะให้ทานเป็นผู้ดีใจ กำลังให้ทานมีจิตเลื่อมใส หลังให้ทานแล้วยอมปลื้มใจ ผู้นั้นก็ได้บุญและ</p>
	<p>เป็นบุญที่เจริญแก่ผู้ให้และการให้เป็นบุญก็เพิ่มขึ้นการทำบุญก็เฉกเช่นเดียวกันบุญย่อมเจริญแก่ผู้ให้</p>
	<p>กฎแห่งกรรมและการให้ผลของกรรมนั้นมีเหตุประกอบอื่นๆอีกหลายอย่าง ที่ผู้ทำรับผลของกรรมเอง</p>

เลขที่ _____

ประโยคประถมศึกษาชั้น _____ ตวี _____

วิชา _____ เรียงความแก้กระทู้ธรรม

สอบในสนามหลวง

วันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____

✓ สุขใจ ปุณฺณสฺส อฺจฺจโย

✓ การสั่งสมขึ้นซึ่งบุญ นำสุขมาให้

✓ บัดนี้ จักได้อธิบายขยายเนื้อความแห่งกระทู้ธรรมสุภาษิตที่ได้ลิขิตไว้ ณ เบื้องต้น

พอเป็นแนวทางแห่งการศึกษา และนำไปปฏิบัติสืบต่อไป

✓ ดำเนินความว่า การสั่งสมนี้ คือ การสั่งสมบุญ การหมั่นประพฤติปฏิบัติตนให้ดีงาม

ตามหลักการของพระพุทธศาสนา รู้จักสั่งสมบุญด้วยการแบ่งปันของเหลือกินเหลือใช้ การให้

ช่วยเหลือความเห็นแก่ตัว ทำให้เรามองเห็นคุณค่าของคนอื่นและมีความสุขในการอยู่ร่วมกันกับ

สังคม สัง คือรู้จักสะสมบุญด้วยการรักษาศีล มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามกฎหมายของคนหมู่มาก

สร้างบุคลิกที่ดีและพร้อมที่พัฒนาตนเองยิ่งๆ ขึ้นไป สุดท้าย ต้องรู้จักสั่งสมบุญด้วยการภว

สิกอบรมจิตใจให้สูงขึ้น ให้เกิดความบริสุทธิ์ผ่องใสจากภายในและพัฒนาตนให้เป็นผู้เจริญ

ความไพบุลย์ สมบูรณ์ สุขเกษมมาสู่ตนและสังคม เพราะว่า บุญเป็นเชื้อของความสุข คือเมื่อ

บุคคลทำบุญไว้มากแล้ว จิตใจย่อมเต็มไปด้วยบุญ เมื่อได้นึกถึงย่อมเกิดความอิ่มใจ ย่อมตั้งใจ

ย่อมสุขใจ เช่นนี้เมื่อบุคคลจะกระทำการใดก็จะกระทำแต่สิ่งที่ดี เมื่อพูดย่อมพูดแต่สิ่งที่ดีและ

สมตั้งสวัสดิมงคลที่มาใน สังขัตตนิคาย สคาถวรรคว่า ✓

✓ ปุณฺณานิ ปฺรโลกสมิง ปติฏฐา โทนติ ปาณินิ

✓ บุญย่อมเป็นที่พึ่งของสัตว์ทั้งหลายในโลกหน้า

✓ อธิบายความว่า คนเรา จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพังไม่ได้ จะต้องมีคนอื่นร่วม

อยู่ด้วย และในเมื่ออยู่ด้วยกันมากว นั้นจำเป็นต้องมีกิจกรรมทำร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างที่อยู่

อาศัย การทำมาหากิน อีกโดยประการต่างว ต้องมีบุคคลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องคือช่วยเหลืออยู่

เสริมกิจกรรมนั้นว จึงจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ซึ่งบุคคลที่เข้ามาช่วยเหลือนี้ ถ้าเป็นคนในครอบครัว

เดียวกันเรียกว่า เพื่อนคู่คิดมิตรคู่บ้านบ้างหรือเพื่อนบ้านบ้าง ซึ่งเพื่อนเหล่านี้ จะเป็นผู้แบ่งเบา

เบาภารกิจที่ยากให้้ง่าย งานที่หนักให้เบาได้ จึงทำให้การงานนั้นว สำเร็จตามความประสงค์

แต่ว่า เพื่อนเหล่านี้ ก็ช่วยทำกิจการต่างว ให้ได้ในชาตินี้เท่านั้น คือไม่สามารถตามไปช่วยใน

ชาติหน้าได้ หากแต่เป็นบุญที่บุคคลทำไว้ดีแล้ว สิ่งสมไว้มากแล้วเท่านั้น ย่อมเป็นมิตรสหายที่

แท้จริงที่จะตามไปช่วยผู้ทำในโลกหน้าได้ คือตามไปคุ้มครองช่วยให้ผู้ทำนั้น ได้อยู่สุขและเย็น

ใจในสัมปรายภพเบื้องหน้า ดังนั้น ผู้มีปัญญาย่อมไม่ประมาทในการทำบุญ เพราะเห็นอนิสงส์

ของบุญว่ามีจริง แม้ว่าจะทำได้ครั้งละเล็กน้อยก็ตามก็พยายามทำอยู่ตลอดเวลาด้วยความไม่

✓ สรุปว่า การที่คนเราจะมีความสุขทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เกิดจากการสั่งสมบุญ

ที่กล่าวมาข้างต้นที่ละเล็กละน้อย เมื่อบุคคลทำบุญไว้มากจิตใจย่อมเต็มไปด้วยบุญ คือเมื่อผู้ทำ

นึกถึงย่อมเกิดความอึดใจ บุคคลเมื่อเห็นอันสงฆ์ของบุญแล้วจึงทำบุญไว้ให้มาก ก็บุคคลผู้

มีปัญญาไม่ประมาทในการทำบุญ เพราะว่าบุญเท่านั้นที่เป็นเพื่อนแท้ เป็นมิตรสหายที่แท้จริง

ของบุคคลผู้ละจากโลกนี้ไปสู่โลกหน้า ติดตามบุคคลนั้นไปช่วยเหลือ สนับสนุนให้ได้อยู่สุขเย็น

ใจให้ได้รับความรื่นเริงบันเทิงใจในสัมปรายภพ และบุญเท่านั้นที่เป็นบันไดให้เรารู้ทำก้าวไปสู่

ความบริสุทธิ์ อันได้แก่ มรรค ผล นิพพาน สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่ได้ยกขึ้นเป็นนิกเขป

บท ณ เบื้องต้นว่า ✓

✓ สุขี ปุณฺณสฺส อจฺจโย

✓ การสั่งสมขึ้นซึ่งบุญ นำสุขมาให้

มีนัยตั้งพรรณนามาด้วยประการฉะนี้. ✓